

de Peter J. Leithart

12.23.15

Controversa legată de Larycia Hawkins de la Wheaton College, care a fost concediată deoarece susținea că musulmanii și creștinii venerază același Dumnezeu, a atras atenția publicului într-un articol scris de Miroslav Volf de la Yale, pentru [Washington Post](#).

Volf a susținut că nu există justificări teologice pentru declarația lui Wheaton: „*Presupunerile ei nu au legătură cu teologia sau cu ortodoxia. Sunt legate de ostilitatea față de musulmani ... presupunerile ei reflectă ura față de musulmani, deghizată de grija teologică pentru ortodoxia creștină.*”

Wheaton este, spune el, motivată de dorința de a menține granițe stricte între prieteni și dușmani. Nu pot spune că au ceva în comun cu musulmanii decât dacă diluează caracterul de „străin” al islamicilor. Volf o îndeamnă pe Wheaton să accepte pe musulmani ca și când iubirea pentru musulmani ar fi incompatibilă cu credința că aceștia nu venerază recum creștinii pe același Dumnezeu.

În ceea ce-l privește, Volf declară că „*Musulmanii și creștinii venerază același Dumnezeu dar Îl înțeleg pe Dumnezeu în moduri complet diferite.*” Volf susține că părerea lui este singura care poate fi acceptată de ortodoxism. Orice alternativă reprezintă o acoperire pentru ostilitatea față de musulmani.

Această dezbatere scoate la iveală o perspectivă greșită, nu doar asupra relației dintre musulmani și creștini, ci și între diferitele tipuri de creștinism. Toți creștinii cred în întruparea Trinității, dar nu toți mărturisesc acest lucru în același mod.

Nu am pretenția că pot rezolva aceste probleme complicate în doar câteva paragrafe. (Una dintre complicații o reprezintă declarația Ap. Pavel către grecii păgâni, la Atena: „*cea ce voi cinștiți, fără să cunoașteți, aceea vă vestesc eu*” [Fapte 17:23]. Pavel și-a încheiat discursul vorbind despre Evanghelia învierii și a judecății, iar filosofii au hotărât că nu le pasă de Dumnezeul lui Pavel). Dar aș vrea să contrazic părerea lui Volf cum că Wheaton nu ar avea nicio justificare pentru declarația făcută.

Revista Creștină

Musulmanii și creștinii au într-adevăr credințe comune și există, desigur, posibilitatea să crezi lucruri diferite despre aceeași persoană. „Eu cred în Miroslav Volf care predă la Yale,” a spus cineva. „Oh, nu, eu îl admir pe Miroslav Volf care a scris *Exclusion and Embrace*,” a spus altcineva. „Idioților”, a spus al treilea. „Sunt unul și același om”.

Cu toate acestea, credințele pe care musulmanii și creștinii le au în comun nu sunt foarte profunde. La fiecare pas, acestea se distanțează. Ambii spun, Dumnezeu este unul; dar creștinii cred că Dumnezeu este unul în Treime. Ambii spun, Dumnezeu a creat lumea; dar creștinii cred că Dumnezeu a creat lumea prin Cuvânt și Duh.

Volf afirmă că Treimea și întruparea sunt „convingeri creștine fundamentale”, dar, chiar dacă sunt fundamentale, acestea nu-L disting pe Dumnezeu întrupat de celelalte ființe care se presupun că sunt tot Dumnezeu. Perspectiva lui Volf exclude virtual posibilitatea idolatriei. Aceeași logică poate fi aplicată peste tot: „Baal este un idol, la fel și Molech” spune un bătrân profet israelit. „Nu, nu. Adoratorii lui Baal îl venerază pe Yahweh; doar că îl înțelegem diferit.” Poate Volf să declare oricui ceea ce le-a spus Pavel păgânilor din zilele sale: „ce jertfesc neamurile, jertfesc dracilor, și nu lui Dumnezeu” (1 Corinteni 10:20)?

Conform lui Volf, cineva poate crede că Dumnezeu nu este Treime și că nu s-a întrupat, și cu toate acestea să vorbească despre același Dumnezeu despre care vorbesc creștinii. Volf nu afirmă că cei care neagă Treimea au dreptate; nu este agnostic în ceea ce privește convingerile sale creștine. Totuși susține că, deși musulmanii neagă credința creștină, aceștia se roagă aceluiași Dumnezeu ca și creștinii. Vorbim despre aceeași entitate, doar că într-un alt mod. Musulmanii susțin că Dumnezeu nu a avut niciun Fiu. Creștinii spun despre același Dumnezeu că are un Fiu.

Este, desigur, posibil să crezi lucruri false despre cineva, dar totuși să crezi în acea persoană și să o venerezi. Aceasta este analogia prezentată de Francis Beckwith: „Imaginați-vă că Fred crede că dovezile sunt convingătoare că Thomas Jefferson (TJ) a avut câțiva copii cu sclava Sally Hemings (SH). Astfel Fred crede că TJ are calitatea de a „fi tatăl câtorva dintre copiii lui SH”. Pe de altă parte, să presupunem că Bob nu crede că dovezile sunt convingătoare, drept pentru care el crede că TJ nu are calitatea de a „fi tatăl câtorva dintre copiii lui SH”. S-ar înțelege din asta că Fred și Bob nu cred că cel de-al treilea președinte al

Revista Creștină

Statelor Unite a fost același bărbat? Desigur că nu.” Concluzia lui este: „atunci când cineva nu are cunoștințe complete, sau crede lucruri neadevărate despre altcineva – indiferent dacă vorbim despre oameni sau despre zei – acest lucru nu înseamnă că cel care știe lucruri adevărate sau complete despre acea persoană nu se gândește la aceeași persoană.”

Corect, dar nu despre o astfel de diferență vorbim atunci când facem referire la teologiile musulmane și creștine. Creștinii cred că Dumnezeu are un Fiul; Coranul neagă cu vehemență acest lucru. Creștinii mărturisesc că Dumnezeu Și-a trimis Fiul în lume să trăiască într-un trup; musulmanii neagă acest fapt. Creștinii mărturisesc că Dumnezeul întrupat a murit pe o cruce romană pentru păcatele lumii; musulmanii neagă.

Analogia corectă este: Bob crede într-un Thomas Jefferson care nu s-a născut în Virginia, nu a scris Declarația de Independență, n-a auzit niciodată de Monticello, nu a fost cel de-al treilea președinte; Fred crede într-un Thomas Jefferson care a făcut toate lucrurile enumerate. Pe măsură ce credințele și interpretările false continuă să se adune, trebuie să ne punem întrebarea dacă nu cumva Bob l-a confundat pe Thomas Jefferson cu altcineva.

Beckwith apelează la theismul clasic ca bază a convingerilor comune dintre musulmani și creștini. Dar, implicit, îl tratează pe Dumnezeu ca pe un membru al unui tip de ființe, din moment ce argumentele lui presupun că există o diferență între Dumnezeu care este Dumnezeu și Dumnezeu care este acest Dumnezeu. Mai exact, argumentele lui presupun că există o diferență între esența și existența lui Dumnezeu. Aceasta este o *negare* și nu o afirmare a theismului clasic.

Justificarea adusă ca sprijin afirmației lui Wheaton este una evanghelică: Faptele evanghelice sunt fapte prin care creștinii îl identifică pe Dumnezeul pe care îl venerază, Dumnezeu care este Dumnezeul Evangheliilor. În Noul Testament „Dumnezeu” înseamnă „Tatăl, Fiul și Duhul” sau „Tatăl lui Iisus care L-a sculat din morți”. Cei care nu cred în evanghelie sigur vorbesc despre altcineva. După cum a spus și Pavel în revizia christologică a Shema „Pentru noi, nu există decât *un singur* Dumnezeu și un singur Domn Iisus Hristos”.

Apărut inițial în revista First Things. Tipărit cu permisiunea revistei amintite.